

**MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA**

Sekretarz Stanu

Kazimierz Smoliński

Warszawa, dnia 16 marca 2017 r.

DGN.2.052.7.2017.TN.1

NW: 42799/17

Pani Anna Mańk
Likwidator
Ministerstwo Skarbu Państwa
w likwidacji

Szanowna Pani

w odpowiedzi na pismo z dnia 28 lutego 2017 r., znak DMSP.056.34.2017, w sprawie wystąpienia Stowarzyszenia Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego – „Dekretowiec” dotyczącego uporządkowania zagadnienia własności gruntów warszawskich w ramach regulacji ustawowej, informuję, że resort infrastruktury i budownictwa nie jest właściwy do podjęcia działań legislacyjnych w sprawach reprivatyzacji.

Właściwość Ministra Infrastruktury i Budownictwa dotyczy spraw gospodarki nieruchomościami, regulowanych przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, z późn. zm.). Sprawy z zakresu gospodarki nieruchomościami nie obejmują spraw z zakresu realizacji roszczeń reprivatyzacyjnych. Roszczenia wynikające z tytułu przejęcia mienia na podstawie tzw. „dekretu Bieruta” mają charakter roszczeń reprivatyzacyjnych, ponieważ wynikają z przejęcia przez państwo własności prywatnej bez wypłaty odszkodowania, na podstawie aktu generalnego dotyczącego określonej kategorii osób lub mienia.

Przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami, dotyczące wywłaszczania nieruchomości, odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości oraz zwrotów nieruchomości, są ustanowione z myślą o „bieżącym” naprawianiu szkód powstających w rezultacie dokonywanych wspólnie, indywidualnie określonych wywłaszczeń nieruchomości. Na powyższe wskazał również Trybunał Konstytucyjny, który w wydanym w dniu 28 października 2015 r. postanowieniu w sprawie sygn. akt P 6/13, stwierdził, że „przepisy u.g.n. o odszkodowaniach są ustanowione z myślą o „bieżącym” naprawianiu szkód powstających w rezultacie dokonywanych wspólnie, indywidualnie określonych wywłaszczeń i nie można na ich podstawie oprzeć rekompensaty za masowe wywłaszczenia dekretowe.”

Brak właściwości resortu infrastruktury i budownictwa w sprawach reprivatyzacji był kilkakrotnie podnoszony w korespondencji prowadzonej z Rządowym Centrum Legislacji dotyczącej podjęcia działań legislacyjnych w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 czerwca 2011 r., sygn. akt SK 41/09. Trybunał orzekł w tej sprawie o niekonstytucyjności przepisu art. 215 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami¹. Do przedmiotowej kwestii konsekwentnie odnosiło się również kierownictwo byłego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz byłego Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej². Powyższe stanowisko było również prezentowane przez Ministra

¹ W szczególności w piśmie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 27 stycznia 2016 r., znak DP.MIB.0220.133.2015.MW oraz z dnia 3 listopada 2016 r., znak DP.I.0220.1860.2016.GK skierowanym do Prezesa Rządowego Centrum Legislacji, Pismo Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 25 listopada 2016 r., znak DGN.2.650.60.2016.EK.3 skierowane do Ministra – Członka Rady Ministrów Zastępującego Ministra Skarbu Państwa.

² Pismo Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lutego 2014 r., znak DP-V-024-140-JW/14 skierowane do Sekretarza Stałego Komitetu Rady Ministrów oraz z dnia 25 marca 2014 r., znak DGN-II-073-2-eb/14 skierowane do Ministra Skarbu Państwa oraz Pismo Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 7 grudnia 2012 r., znak BN-2m-760-23/12 skierowane do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Infrastruktury i Rozwoju podczas posiedzenia Stałego Komitetu Rady Ministrów w dniu 13 lutego 2014 roku³.

Orzeczoną przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 13 czerwca 2011 r. niekonstytucyjność art. 215 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczyła tzw. „pominięcia” ustawowego, tzn. braku możliwości zastosowania przepisów o odszkodowaniach za wywłaszczone nieruchomości w odniesieniu do wszystkich znacionalizowanych tzw. „dekretem Bieruta” nieruchomości, innych niż domy jednorodzinne lub działki pod takie budownictwo.

Zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny regulacja art. 215 ustawy umiejscowiona w dziale pod tytułem *Przepisy przejściowe, zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe* ustawy o gospodarce nieruchomościami zgodnie z wolą ustawodawcy, nie miała na celu kompleksowego uregulowania problematyki rekompensowania skutków komunalizacji i nacjonalizacji nieruchomości warszawskich, a stanowiła jedynie kontynuację przepisów ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, która z kolei powielala rozwiązania ujęte w ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Kwestie reprivatyzacji pozostają poza materią gospodarki nieruchomości, którą wyznacza art. 1 ustawy.

Analogiczny charakter do przepisu art. 215 ustawy o gospodarce nieruchomościami posiadał art. 212 tej ustawy, który również był zawarty w przepisach przejściowych. Realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2002 r., sygn. akt K 33/02, dotyczący niekonstytucyjności art. 212 ustawy o gospodarce nieruchomościami, (tzw. rozszczenia zabużańskie), prawodawca zrezygnował ze zmiany przepisu art. 212 ustawy na rzecz stworzenia odrębnej ustawy, regulującej całość materii związanej z zaspokojeniem wniosków Zabuzan. Właściwy w sprawach uregulowanych ustawą z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 169, poz. 1418 z późn. zm.), która zastąpiła ustawę z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego, uchwaloną w związku z niekonstytucyjnością art. 212 ustawy o gospodarce nieruchomościami, był ówczesny Minister Skarbu Państwa. W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2260) i likwidacją urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa w zakresie „ustawy zabużańskiej” zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej. Natomiast kompetencje legislacyjne dotyczące reprivatyzacji związanej z tzw. „dekretem Bieruta” nie zostały przekazane do resortu infrastruktury i budownictwa.

W ostatnim czasie w kwestii reprivatyzacji gruntów m.st. Warszawy działania legislacyjne podjął Minister Sprawiedliwości, który przygotował projekt ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich wydanych z naruszeniem prawa. W dniu 10 lutego br. ustawa została uchwalona przez Sejm RP i z dniem 13 lutego br. została przekazana do rozpatrzenia przez Sejm RP. W Senacie projektem ustawy w dniach 16, 21 oraz 22 lutego br. zajmowała się Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz w dniu 20 lutego br. Komisja Ustawodawcza (druk senacki nr 422). W dniu 3 marca br. odbyło się połączone posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. W posiedzeniach Komisji nie uczestniczył przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Resort infrastruktury i budownictwa nie brał również udziału w rozpatrywaniu poselskiego projektu ustawy o uregulowaniu praw do nieruchomości na terenie miasta stołecznego Warszawy (druk sejmowy nr 975) przedłożonego przez posłów Klubu Platformy Obywatelskiej, który w znacznym stopniu odzwierciedlał zapisy projektu ustawy o uregulowaniu praw do niektórych nieruchomości na terenie miasta stołecznego Warszawy zgłoszonego w 2014 roku przez posłów Klubu Poselskiego Twój Ruch.

Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, iż w 2015 roku trwały prace legislacyjne nad senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (druk sejmowy nr 3195), który odnosił się do sytuacji prawnej nieruchomości objętych przepisami tzw. „dekretu Bieruta”. Projekt w odniesieniu do przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczył zmiany przepisu art. 214 oraz wprowadzenia przepisu art. 214a i 214b, tj. przepisów, które podobnie jak art. 215 częściowo regulują kwestie reprivatyzacyjne. Ze względu na materię, której

³ Przedmiotem posiedzenia Stałego Komitetu Rady Ministrów było rozpatrzenie materiału informującego o orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego wydanych w latach 1998 – 2013, stwierdzających niezgodność przepisów powszechnie obowiązującego prawa z Konstytucją RP, w zakresie których konieczne jest podjęcie prac legislacyjnych.

dotyczyła projektowana nowelizacja, w toku prac parlamentarnych Rząd reprezentował Minister Skarbu Państwa, a nie ówczesny Minister Infrastruktury i Rozwoju pomimo, iż projekt ustawy zakładał ingerencję ustawodawczą w przepisy zawarte w *ustawie o gospodarce nieruchomościami*. Ponadto należy wskazać, że Sejm RP w dniu 8 listopada 2013 r. uchwalił *ustawę o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji* (Dz. U. poz. 1643), przyznającą m. st. Warszawie dotację ze środków Funduszu Reprywatyzacji na finansowanie wypłat odszkodowań, o których mowa w art. 215 *ustawy o gospodarce nieruchomościami*. W procesie legislacyjnym nad senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (druk sejmowy 1799) zmierzającym do zapewnienia środków na wypłatę odszkodowań reprywatyzacyjnych wynikających z art. 215 *ustawy o gospodarce nieruchomościami* Rząd reprezentował Minister Skarbu Państwa, zgodnie z posiadaną właściwością. Minister Skarbu Państwa podkreślał dotychczas, że inicjatywa ustawodawcza w zakresie ustawy reprywatyzacyjnej nie musi należeć do rządu⁴. Obecnie zagadnienia dotyczące reprywatyzacji rozpatruje Parlamentarny Zespół do spraw Uregulowania Stosunków Własnościowych, do którego kompetencji należą między innymi „prace nad uregulowaniem kwestii reprywatyzacyjnych/rekompensacyjnych oraz związane z dekretem Bieruta”. Na właściwość ustawodawcy w kwestii uregulowania reprywatyzacji na terenie m.st. Warszawy wskazał również Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 28 października 2015 r. Wówczas Trybunał Konstytucyjny stanął na stanowisku, iż to ustawodawca winien podjąć działania legislacyjnej w tej materii, dostosowując zakres prawa do odszkodowania do warunków społeczno-gospodarczych, odnajdując uczciwą równowagę między wymaganiami interesu publicznego i nakazami ochrony praw podstawowych jednostki.

Reasumując powyższe należy zaznaczyć, iż w związku z likwidacją urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa dysponentem Funduszu Reprywatyzacji jest minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 14 pkt 28 lit. c *ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym*). Jednakże z dyspozycji powyższej regulacji nie wynika, czy zadania dotychczas realizowane przez ówczesne Ministerstwo Skarbu Państwa w zakresie przygotowywania projektów aktów prawnych dotyczących reprywatyzacji zostały również przekazane do resortu finansów. Na właściwość Ministra Rozwoju i Finansów może jednak wskazywać wystąpienie Pana Grzegorza Schreiera Sekretarza Stanu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, który działając z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów przekazał Ministrowi Rozwoju i Finansów do rozpatrzenia dezyderat nr 20 sejmowej Komisji do Spraw Petycji w sprawie dokonania zmian prawnych, umożliwiających zwrot części nieruchomości odebranych na podstawie art. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy.

Przedstawiając powyższe zwracam wystąpienie Stowarzyszenia Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego – „Dekretowiec” oraz wyrażam nadzieję, że przekazane informacje przyczynią się do wyjaśnienia wątpliwości w zakresie organu właściwego do ewentualnego podjęcia działań legislacyjnych dotyczących reprywatyzacji związanej z tzw. „dekretem warszawskim”.

z powiadczeniem
SEKRETARZ STANU

Kazimierz Smoliński

W załączeniu:

- akta sprawy

Do wiadomości:

- Pani Beata Szydło – Prezes Rady Ministrów,
- Pan Zbigniew Lisiecki – Prezes Stowarzyszenia Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego „Dekretowiec”

⁴ Pismo Ministra Skarbu Państwa z dnia 27 czerwca 2012 r., znak MSP/DRiR-GD-561-139/12(DRiR/1848/12) skierowane do Rzecznika Praw Obywatelskich (przekazane do wiadomości Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej).